

1. Z uvedených vzorců vyjádři neznámé ve složených závorkách:

$$\text{a) } v = \frac{s}{t} \{s, t\} \quad \text{b) } s = s_0 + vt \{s_0, v\} \quad \text{c) } p = h\rho g \{h, g\}$$

$$\text{d) } F_1 r_1 = F_2 r_2 \{F_1, r_2\} \quad \text{e) } \frac{\Delta l}{\Delta l_1} = \frac{1}{E} \frac{F}{S} \{F, E, \Delta l_1\}$$

$$\text{f) } \frac{\sin \alpha}{\sin \beta} = \frac{n_2}{n_1} \{ \sin \beta, n_1, n_2 \}$$

2. Z uvedených vzorců vyjádři neznámé ve složených závorkách:

$$\text{a) } S = 6a^2 \{a\} \quad \text{b) } E_k = \frac{1}{2} mv^2 \{m, v\} \quad \text{c) } F = \frac{1}{2} CS\rho v^2 \{S, v\}$$

$$\text{d) } F_d = \frac{mv^2}{r} \{m, r, v\} \quad \text{e) } F = \kappa \frac{m_1 m_2}{r^2} \{m_1, r\} \quad \text{f) } p = \frac{1}{3} \frac{N}{V} m_0 v_k^2 \{V, v_k\}$$

$$\text{g) } V = \frac{1}{3} \pi r^2 v \{r, v\} \quad \text{h) } E_n = \frac{h^2}{8mL^2} n^2 \{n, m, L\}$$

3. Z uvedených vzorců vyjádři neznámé ve složených závorkách:

$$\text{a) } v = v_0 + at \{v_0, t\} \quad \text{b) } v = v_0 - gt \{v_0, g\} \quad \text{c) } s = s_0 + v_0 t + \frac{1}{2} at^2 \{a, v_0\}$$

$$\text{d) } S = 2\pi r(r+v) \{v\} \quad \text{e) } S = 2(ab+ac+bc) \{a\}$$

$$\text{f) } l = l_0(1+\alpha\Delta t) \{l_0, \Delta t\} \quad \text{g) } I = \frac{U_e}{R_i + R} \{U_e, R\} \quad \text{h) } Z = -\frac{f}{a-f} \{a, f\}$$

$$\text{i) } hf = W_w + \frac{1}{2} mv^2 \{f, m, v\} \quad \text{j) } mgh_1 + \frac{1}{2} mv_1^2 = mgh_2 + \frac{1}{2} mv_2^2 \{h_1, v_2\}$$

4. Z uvedených vzorců vyjádři neznámé ve složených závorkách:

$$\text{a) } v = \sqrt{\frac{\kappa M}{R+h}} \{R, M\} \quad \text{b) } T = 2\pi \sqrt{\frac{l}{g}} \{l, g\} \quad \text{c) } u = \sqrt{a^2 + b^2 + c^2}; \{a\}$$

$$\text{d) } f = \frac{1}{2\pi} \sqrt{\frac{k}{m}} \{k, m\} \quad \text{e) } l = l_0 \sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}} \{v, c\}$$

$$\text{f) } V = \frac{\pi v}{6} (3\rho_1^2 + 3\rho_2^2 + v^2) \{\rho_1\}$$

5. Z uvedených vzorců vyjádři neznámé ve složených závorkách:

$$\text{a) } \frac{1}{C} = \frac{1}{C_1} + \frac{1}{C_2}; \{C, C_1\} \quad \text{b) } v = \frac{(d_1 + d_2) v_1 v_2}{d_1 v_2 + d_2 v_1}; \{d_2, v_1\}$$

$$\text{c) } u = \frac{u' + v}{1 + \frac{u'v}{c^2}} \{v\} \quad \text{d) } \frac{1}{f} = \left(\frac{n_2}{n_1} - 1 \right) \left(\frac{1}{r_1} + \frac{1}{r_2} \right); \{n_1, n_2, r_1\}$$

6. Ze soustavy rovnic pro rovnoměrně zrychlený pohyb s nulovou

počáteční rychlostí $v = at$, $s = \frac{1}{2} at^2$ vyjádři:

a) čas t pomocí rychlosti v a zrychlení a

b) čas t pomocí dráhy s a zrychlení a

c) zrychlení a pomocí dráhy s a rychlosti v

d) čas t pomocí dráhy s a rychlosti v

e) dráhu s pomocí zrychlení a a rychlosti v

f) rychlost v pomocí zrychlení a a dráhy s

g) zrychlení a pomocí dráhy s a rychlosti v

7. Ze soustavy rovnic pro rovnoměrně zrychlený pohyb $v = v_0 + at$,

$s = v_0 t + \frac{1}{2} at^2$ vyjádři:

a) čas t pomocí rychlostí v , v_0 a zrychlení a

b) rychlost v_0 , pomocí času t , dráhy s a zrychlení a

c) zrychlení a pomocí dráhy s a rychlostí v a v_0

d) dráhu s pomocí zrychlení a a rychlostí v a v_0

Řešení:

1. a) $s = vt$, $t = \frac{s}{v}$ **b)** $s_0 = s - vt$, $v = \frac{s-s_0}{t}$ **c)** $h = \frac{\rho}{\rho g}$, $g = \frac{\rho}{h\rho}$ **d)** $F_1 = \frac{F_2 r_2}{r_1}$,
 $r_2 = \frac{F_1 r_1}{F_2}$ **e)** $F = \frac{\Delta l}{\Delta l_1} ES$, $E = \frac{\Delta l_1 F}{\Delta l S}$, $\Delta l_1 = \frac{ES\Delta l}{F}$ **f)** $\sin \beta = \frac{n_1 \sin \alpha}{n_2}$, $n_1 = \frac{\sin \beta}{\sin \alpha} n_2$,
 $n_2 = n_1 \frac{\sin \alpha}{\sin \beta}$ **2. a)** $a = \sqrt{\frac{s}{6}}$ **b)** $m = \frac{2E_k}{v^2}$, $v = \sqrt{\frac{2E_k}{m}}$ **c)** $S = \frac{2F}{C\rho v^2}$, $v = \sqrt{\frac{2F}{CS\rho}}$
d) $m = \frac{F_d r}{v^2}$, $r = \frac{mv^2}{F_d}$, $v = \sqrt{\frac{F_d r}{m}}$ **e)** $m_1 = \frac{Fr^2}{\kappa m_2}$, $r = \sqrt{\frac{\kappa m_1 m_2}{F}}$ **f)** $V = \frac{Nm_0 v_k^2}{3\rho}$,
 $v_k = \sqrt{\frac{3\rho V}{Nm_0}}$ **g)** $r = \sqrt{\frac{3V}{\pi v}}$, $v = \frac{3V}{\pi r^2}$ **h)** $n = \sqrt{\frac{8E_n m L^2}{h^2}}$, $m = \frac{h^2 n^2}{8L^2 E_n}$, $L = \sqrt{\frac{h^2 n^2}{8mE_n}}$
3. a) $v_0 = v - at$, $t = \frac{v-v_0}{a}$ **b)** $v_0 = v + gt$, $g = \frac{v_0-v}{t}$ **c)** $a = \frac{2(s-s_0-v_0 t)}{t^2}$
 $v_0 = \frac{2s-2s_0-at^2}{2t}$ **d)** $v = \frac{s-2\pi r^2}{2\pi r}$ **e)** $a = \frac{s-2bc}{2(b+c)}$ **f)** $l_0 = \frac{l}{1+\alpha \Delta t}$, $\Delta t = \frac{l-l_0}{l_0 \alpha}$ **g)**
 $U_e = (R_i + R)I$ $R = \frac{U_e - IR_i}{I}$ **h)** $a = \frac{Zf-f}{Z}$, $f = \frac{Za}{Z-1}$ **i)** $f = \frac{2W_w + mv^2}{2h}$
 $m = \frac{2(hf - W_w)}{v^2}$, $v = \sqrt{\frac{2(hf - W_w)}{m}}$ **j)** $h_1 = h_2 + \frac{v_2^2 - v_1^2}{2g}$, $v_2 = \sqrt{2gh_1 - 2gh_2 + v_1^2}$
4. a) $R = \frac{\kappa M}{v^2} - h$, $M = \frac{v^2(R+h)}{\kappa}$ **b)** $l = \frac{gT^2}{4\pi^2}$, $g = l \frac{4\pi^2}{T^2}$ **c)** $a = \sqrt{u^2 - b^2 - c^2}$
d) $k = 4\pi^2 f^2 m$ $m = \frac{k}{4\pi^2 f^2}$ **e)** $v = c \sqrt{\frac{l_0^2 - l^2}{l_0}}$, $c = \frac{l_0 v}{\sqrt{l_0^2 - l^2}}$ **f)** $\rho_1 = \sqrt{\frac{6V - 3\pi v \rho_2^2 - \pi v^3}{3\pi v}}$
5. a) $C = \frac{C_1 C_2}{C_1 + C_2}$, $C_1 = \frac{CC_2}{C_2 - C}$ **b)** $d_2 = \frac{d_1 v_2 (v_1 - v)}{v_1 (v - v_2)}$, $v_1 = \frac{v v_2 d_1}{v_2 d_1 + v_2 d_2 - v d_2}$ **c)** $v = \frac{c^2 (u - u')}{c^2 - uu'}$
d) $n_1 = \frac{n_2 f (r_1 + r_2)}{r_1 r_2 + f (r_1 + r_2)}$, $n_2 = n_1 \frac{r_1 r_2 + f (r_1 + r_2)}{f (r_1 + r_2)}$, $r_1 = \frac{f r_2 (n_2 - n_1)}{n_1 r_2 - f (n_2 - n_1)}$
6. a) $t = \frac{v}{a}$ **b)** $t = \sqrt{\frac{2s}{a}}$ **c)** $a = \frac{v^2}{2s}$ **d)** $t = \frac{2s}{v}$ **e)** $s = \frac{v^2}{2a}$ **f)** $v = \sqrt{2sa}$ **g)** $a = \frac{v^2}{2s}$
7. a) $t = \frac{v-v_0}{a}$ **b)** $v_0 = \frac{2s-at^2}{2t}$ **c)** $a = \frac{v^2 - v_0^2}{2s}$ **d)** $s = \frac{v^2 - v_0^2}{2a}$

(krátká)

Sbírka na vyjadřování neznámé ze vzorce